

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-11-11

Diarienummer:
KSN-2025-01243

Handläggare:
Linda Nicklasson

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2026 och uppföljning av internkontrollplan 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna internkontrollplan 2026 enligt bilaga 1,
2. **att** godkänna uppföljning av internkontrollplan 2025 enligt bilaga 2,
3. **att** uppdra till alla nämnder och bolagsstyrelser att inom ramen för sina internkontrollplaner 2026 genomföra kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar i informationsförsörjningen är inventerat samt att nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade enligt bilaga 4,
4. **att** uppdra till alla nämnder och bolagsstyrelser att inom ramen för sina internkontrollplaner 2026 genomföra kontroll av det systematiska informationssäkerhetsarbetet i form av kontroll att mognadsdialogen är genomförd och utfallet av den är dokumenterat enligt bilaga 4,
5. **att** uppdra till alla nämnder och bolagsstyrelser att inom ramen för sina internkontrollplaner 2026 genomföra kontroll av att samtliga medarbetare har genomfört den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet enligt bilaga 4, samt
6. **att** uppdra till alla bolagsstyrelser att inom ramen för sina internkontrollplaner 2026 genomföra kontroll av att uppgifter som ska registreras hos Bolagsverket finns registrerade där, och att uppgifterna är korrekta, aktuella och fullständiga enligt bilaga 4.

Ärendet

Kommunstyrelsens internkontrollplan syftar till att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten samt att följa tillämpliga lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Granskningen av internkontrollplan 2025 är genomförd med anmärkning eller mindre anmärkning avseende 16 av 23 kontrollmoment, vilka redovisas med förslag på åtgärder. Internkontrollplan 2026 beskriver vad som behöver göras utifrån väsentliga risker som framkommit i förvaltningarnas och nämndens riskanalys. Kommunstyrelsen har även formulerat tre obligatoriska kontrollmoment inom prioriterade områden, för samtliga nämnder och bolagsstyrelser att hantera i sina internkontrollplaner 2026. Kommunstyrelsen har också formulerat ett kontrollmoment för samtliga bolagsstyrelser att hantera i sina internkontrollplaner 2026.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Uppföljning av internkontrollplan 2025

Kommunstyrelsen beslutade i december 2024 om plan för internkontroll för 2025 för den egna verksamheten. Internkontrollplanen för 2025 belyser bland annat synpunkshantering, informationssäkerhet, återsökning av statsbidrag, diarieföring, leverantörstrohet, exploateringsprojekt och oegentligheter.

Granskningen är genomförd med anmärkning avseende fem av 23 kontrollmoment. Vid kontroll av att lagen om offentlig upphandling (LOU) följs och att inköp sker enligt gällande avtal visar granskningen på felaktigheter bland annat att ramavtalsleverantörerna fakturerar felaktiga priser och felaktiga varor och tjänster som ej är upphandlade på det specifika avtalet. Åtgärder är planerade och bland annat kommer en obligatorisk inköpsutbildning lanseras för samtliga medarbetare inom kommunen under våren 2026.

Vid kontroll av att kommunstyrelsens ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd fann granskningen att antalet öppna ärenden har ökat under det senaste året. Aktivt arbete pågår med att avsluta ärenden. En åtgärd som driftsattes 2024 är att handläggare får påminnelse mejl två gånger per år om att det finns ärenden som varit öppna en längre tid.

Vid kontroll av hanteringen av representationsfakturer fann granskningen att ett antal representationsfakturer har återsänts för komplettering av underlag eller på grund av felaktig attest. Utbildningsinsatser är planerade för att förbättra hanteringen.

Uppföljning av fastighetssystemet visade på anmärkning då endast ett fåtal statusbesiktningar är inlagda i Fastighetssystemet för de egenägda bostäderna och lokalerna. Kontrollen visar också på att det finns en del anmärkningar på eftersatt underhåll vilket går att härleda till seniorboenden.

Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning visar att 16 av 50 stickprov konstateras vara felaktiga. Åtgärder består bland annat av riktade kommunikations- och stödinsatser till berörda förvaltningar.

Samtliga fem kontrollmoment med anmärkning föreslås kvarstå för kontroll via internkontrollplan 2026 (bilaga 1). 11 av 23 kontrollmoment har genomförts med mindre anmärkning. Identifierade brister och åtgärder för att förbättra hanteringen framöver redovisas i bilaga 2.

Internkontrollplan 2026

Internkontrollarbetet består av riskanalys, upprättande av internkontrollplaner, uppföljning och utvärdering. Under perioden maj till augusti har förvaltningarna och kommunstyrelsen genomfört riskanalys. Internkontrollplanen för 2026, bilaga 1, beskriver kontrollåtgärder utifrån de prioriterade risker som framkom i riskanalysen. Identifierade risker omhändertas i internkontrollplan, kommunstyrelsens verksamhetsplan eller i löpande arbete. De risker som ligger till grund för internkontrollplanen är samlade i bilaga 3.

2026 års internkontrollplan omfattar bland annat kontroll av processer och rutiner avseende synpunktshantering och visseblåsning, klimatanpassning, informationssäkerhet, bokföring, diarietföring, upphandling, exploateringsprojekt samt kontroll av att nämnder och bolagsstyrelser beslutat om en aktuell ledningsplan för höjd beredskap. Internkontrollplanen innehåller även en analys och utvärdering av kommunstyrelsens system och rutiner för intern kontroll.

Uppföljning av internkontrollplanen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive kontrollmoment. Resultat av genomförd granskning utifrån kontrollmoment i internkontrollplanen redovisas till kommunstyrelsen.

Delar av verksamheten inom gemensam service är av mer operativ karaktär än kommunstyrelsens övriga verksamhet och följs upp genom en separat internkontrollplan som hanteras inom utskottet för gemensam service.

Obligatoriska kontrollmoment 2026

Inför 2025 beslutade kommunstyrelsen om tre obligatoriska kontrollmoment som fortsätter följas upp 2026. Kontroll av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar i informationsförsörjningen, kontroll av mognadsdialog angående informationssäkerhet och kontroll av att samtliga medarbetare genomfört den obligatoriska informationssäkerhetsutbildningen. De obligatoriska kontrollmomenten är för samtliga nämnder och bolagsstyrelser att hantera i sina respektive internkontrollplaner, bilaga 4. För samtliga bolagsstyrelser finns även ett obligatoriskt kontrollmoment att följa upp i sin internkontrollplan 2026. Bolagsstyrelser ska genomföra kontroll av att uppgifter som ska registreras hos Bolagsverket finns registrerade där, och att uppgifterna är korrekta, aktuella och fullständiga, bilaga 4.

Ekonomiska konsekvenser

Internkontrollarbetet genomförs inom ramen för kommunstyrelsens budget för 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 november 2026
- Bilaga 1 Internkontrollplan 2026
- Bilaga 2 Uppföljning av internkontrollplan 2025
- Bilaga 3 Riskanalys internkontrollplan 2026
- Bilaga 4 Obligatoriska kontrollmoment

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2026 och analys av arbetet 2025 enligt reglemente

Aktiverande och redovisande styrdokument: Internkontrollplan

Berörd verksamhet: Kommunstyrelsen

Beslutsfattare: Kommunstyrelsen

Beslutsdatum: 2025-12-16

Diarienummer: KSN-2025-01243

Dokumentansvarig: Enhetschef, Kvalitet och verksamhetsstyrning

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Syfte

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen. Internkontrollplanen innehåller också tre obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Analys av internkontroll föregående år

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Kommunstyrelsen arbetar med intern kontroll enligt riktlinjen för nämnders och bolagsstyrelsernas verksamhetsplanering och uppföljning och internkontroll. Riskanalyser genomförs och prioriterade risker omhändertas i internkontrollplanen, som åtgärder i verksamhetsplanen eller i det löpande arbetet. Urvalet av prioriterade risker görs både av ledningsgruppen samt i en workshop i nämnden. Kontrollmomentansvariga utses för varje kontrollmoment. Kontrollmomenten följs upp och resultatet redovisas för nämnden tre gånger per år. Kommunstyrelsen bedömer att riktlinjen är funktionell.

Kommunstyrelsen använder styrdokument som en medveten åtgärd för att styra kommunens verksamhet i önskvärd riktning. Mål och budget innehåller en förteckning över styrdokument beslutade av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret beslutar om rutiner och vägledningar som i många fall gäller för hela kommunorganisationen. Kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen beslutar även om rutiner och vägledningar för den egna verksamheten.

Styrdokument för intern kontroll

Det finns ett reglemente för intern kontroll. Det finns även riktlinjer för riskhantering och för nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplanering, uppföljning samt internkontroll. Riktlinjerna gäller hela kommunen. Det finns även rutin för riskhantering och vägledning för arbetet med internkontroll. Även dessa styrdokument gäller hela kommunen. Det finns också rutiner för arbetet med intern kontroll på kommunledningskontoret och inom stadsbyggnadsförvaltningen. Styrdokumentet för intern kontroll bedöms vara funktionella och ge goda förutsättningar för arbetet med intern kontroll i den egna nämnden och övriga kommunen. Styrdokumentet ses över årligen för att avgöra om något styrdokument behöver revideras.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Kommunstyrelsens ansvar för intern kontroll är tudelat. Dels har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll inom kommunorganisationen. Dels har kommunstyrelsen i sin egenskap av en nämnd bland andra, ansvar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Kommunstyrelsen har genomfört en riskanalys och prioriterat risker inför framtagandet av verksamhetsplan och internkontrollplan för 2026.

Kommunövergripande arbete

En del av det övergripande ansvaret utgörs av kommunstyrelsens uppsiktsplikt enligt kommunallagen. Mål- och budgetprocessen inklusive delårs- och årsbokslut, budget och budgetuppföljning samt framtagande av verksamhets- och affärsplaner är delar av kommunstyrelsens arbete med att hantera uppsiktsplikten. Här ingår också kraven på att nämnderna ska lämna in sina internkontrollplaner och uppföljningar av internkontrollplaner, en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll samt månadsrapporteringen till kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunledningskontoret går på kommunstyrelsens uppdrag igenom riskregister, verksamhetsplaner och internkontrollplaner. För att utveckla och kvalitetssäkra det kommunövergripande arbetet finns en utsedd handläggare med kommunövergripande ansvar. Resultatet av arbetet på kommunövergripande nivå rapporteras årligen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i årsredovisningen.

Intern kontroll inom kommunstyrelsens verksamhet

För arbetet med kommunstyrelsens egen interna kontroll finns utsedda handläggare. Handläggarna samordnar arbetet med riskanalys, att ta fram kontrollmoment och internkontrollplan liksom att följa upp internkontrollplanen. Kommunstyrelsen kan besluta om obligatoriska kontrollmoment för enskilda, flera eller samtliga nämnder och bolagsstyrelser att hantera i sina respektive internkontrollplaner. Kommunstyrelsen kan även besluta om kommunövergripande kontrollmoment i den egna internkontrollplanen som innebär kontroller inom en nämnds eller bolagsstyrelses ansvarsområde, exempelvis inom ekonomi, HR och jämställdhet. Processägare kan rekommendera kontrollmoment till enskilda nämnder/bolagsstyrelser. Arbetet med intern kontroll är dock inte begränsat till internkontrollplanen. Den interna kontrollen sker tvärtom till största del utanför det som beskrivs i internkontrollplanen och omfattar alla de "ordning och redabevarende åtgärder" som ska göra att arbetet leder mot uppsatta mål.

Kommunstyrelsen och kommunledningskontoret har normerande och stödjande roller. Normering innebär att identifiera behov av, utveckla, implementera och revidera normer för hur olika saker ska gå till i kommunkoncernen. Det kan till exempel handla om att ta fram riktlinjer, rutiner och processer och att se till att dessa tillämpas. Kommunledningskontoret tillämpar stora delar av den normerande styrningen åt förvaltningarna genom verksamhetsnära stöd. Kommunledningskontoret ger även stöd inom olika expertområden, såsom redovisning, kvalitetsarbete och juridik.

Ansvariga chefer och handläggare på förvaltningen

Förutom de ansvariga handläggarna för arbetet med intern kontroll finns följande funktioner som arbetar med den interna kontrollen för kommunstyrelsens räkning:

- Ansvarig chef för kommunstyrelsens arbete med intern kontroll.
- Medarbetare ansvariga för kontrollmoment i internkontrollplanen.
- Ansvariga chefer och handläggare för kommunstyrelsens uppsiktsplikt inom mål- och budgetprocess, delårs- och årsbokslut, framtagande av verksamhets- och affärsplaner, genomgång av riskregister, verksamhetsplaner, internkontrollplaner och uppföljningar av internkontrollplaner, månadsrapportering samt resultatdialoger.

Ansvaret för löpande intern kontroll i verksamheten följer ordinarie verksamhetsansvar.

Planerad utveckling av intern kontroll 2026 och framåt

Kommunstyrelsen arbetar långsiktigt med att utveckla den interna kontrollen både på kommunövergripande nivå och för kommunstyrelsens egna verksamhetsområden. Utvecklingsarbetet fokuserar under 2026 på:

- Fortsatt utveckling av kontrollmiljö, kunskap om intern kontroll hos förtroendevalda och tjänstepersoner och systematik för löpande riskhantering inom kommunstyrelsens förvaltningar.

Plan för internkontroll 2026

Begrepp som används i internkontrollplanen

Tabell 1 Beskrivning av begrepp

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra obligatoriska kontrollområden: • Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner • Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut • Finansiell kontroll • Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Vilken kontroll som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma till rätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av metoden för att genomföra kontrollen. En bra kontrollmetod ska uppfylla följande kriterier: • Validitet: mäter det som är avsett att mäta • Reliabilitet: mäter på ett tillförlitligt sätt • Utförs på samma sätt varje gång • Möjlig att genomföra med en rimlig arbetsinsats/till en rimlig kostnad
Ansvarig	Den som ansvarar för att kontrollen genomförs. Anges som roll, ej personnamn.
Tidpunkt för uppföljning	Tidpunkt då kontrollmomentet ska följas upp inför rapportering till nämnd/bolagsstyrelse.

Kontrollmoment

Tabell 2 Risker och kontrollmoment övergripande

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Om kommunen inte underlättar för medborgare att lämna synpunkter, ta kontakt med politiker eller involverar dem i politiska beslut blir det svårt för medborgare att påverka samhällsutvecklingen. Det leder till att kommunen går miste om underlag för verksamhetsförbättring och att förtroendet för kommunen och för demokratin påverkas negativt.	Kontroll att nämnderna har ett ändamålsenligt system och rutiner för samtliga ärendetyper i enlighet med Riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning.	Fråga till nämnder i samband med årsbokslut.	Enhetschef Kvalitet och planering	April-uppföljning
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Om kommunen inte möjliggör för egna medarbetare eller inhyrd bemanning, utifrån kännedom om och tydliga rutiner för, att kunna signalera om missförhållanden i en	Kontroll av medvetenhet hos medarbetare om den nya lagen för visselblåsning och kännedom om hur de kan visselblåsa.	Årlig enkät (stickprov) till medarbetare.	Utvecklingsledare, Trygghet och Hållbarhet	Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
	verksamhet utifrån nya lagkrav uppfyller kommunen inte lagen och riskerar att missa allvarliga missförhållanden.				
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Risk för att kommunens förvaltningar och bolag inte är tillräckligt beredda för hantering av höjd beredskap. Om kommunens roll inom civilt försvar inte är tydlig för medarbetarna och det saknas planer för prioriteringar och utförande av verksamheten kan det leda till att kommunen inte kan genomföra sitt uppdrag eller att kommunen inte kan agera tillräckligt snabbt. Förtroendet för kommunen påverkas negativt och det medför en risk för medborgares liv och hälsa.	Kontroll av att nämnder och bolagsstyrelser beslutat om en aktuell ledningsplan för höjd beredskap samt att nämnder och styrelser med samhällsviktig verksamhet påbörjat arbetet med att säkerställa en kontinuitetshantering för dessa.	Kontroll av dokumentation som visar att beslut kring ledningsplaner fattats samt Fråga avseende arbetet med kontinuitetshantering till nämnder och styrelser med samhällsviktig verksamhet i samband med årsbokslut.	Enhetschef, Trygghet och hållbarhet	Årsbokslut
Kontroll av efterlevnad av	Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat där medarbetare kan och vågar säga vad de tycker	Kontroll av förekomst av tystnadskultur /Kontroll av att det råder ett öppet arbetsklimat på	Frågan "Det råder ett öppet arbetsklimat på min arbetsplats där medarbetare vågar säga vad de	Strateg, HR	Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
regler, policyer och beslut	finns risk för att missförhållanden inte kommer fram, och det kan leda till olyckor och ohälsa bland såväl medarbetare som brukare och invånare. Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat finns även risk för oupptäckt brottslighet.	arbetsplatsen där medarbetare vågar säga vad de tycker.	tycker” ingår i medarbetarundersökningen som genomförs årligen. Kontrollmetoden består i att kontrollera resultatet av denna fråga i innevarande års medarbetarundersökning.		
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Brister i genomförandet av upphandling och inköp kan medföra att kommunen tvingas betala skadestånd eller upphandlingsskadeavgift. Det kan även leda till att kommunen får färre anbud eller sämre priser och tappar förtroende.	Kontroll av att lagen om offentlig upphandling (LOU) följs och att inköp sker enligt gällande avtal.	Uppföljning av indikatorer för leverantörstrohet. Leverantörstrohet för kommunen som helhet i %. Antal systematiska stickprovskontroller av fakturor på befintliga avtal för att kontrollera att fakturerade priser stämmer med avtal. Antal anslutna leverantörsavtal i e-handelssystemet samt totalt inköpsvärde per år.	Upphandlingschef, Upphandling	Årsbokslut
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Till följd av tilltagande miljö- och klimatförändringar ökar risken för bland annat extrem nederbörd, översvämningar och värmeböljor. Om kommunens verksamheter inte	Kontroll av att berörda nämnder och bolag har analyserat risker och vidtagit åtgärder för att hantera ett förändrat klimat inom ramen för sin ordinarie riskanalys och verksamhetsplanering.	Enkät avseende systematiskt arbete med att analysera och agera på väsentliga klimatrelaterade risker.	Utvecklingsledare, Trygghet och hållbarhet	April-uppföljning

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
	klimatanpassas i tillräcklig omfattning kan det leda till att verksamhet slås ut och att förtroendet för kommunen påverkas negativt.				
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	I kommunens ekonomisystem hanteras kund- och leverantörsfakturor som innehåller personuppgifter. Bristar i processer leder till risk för att sekretessbelagda uppgifter och personuppgifter kan röjas.	I systemet finns funktioner som ska skydda uppgifterna i enlighet med sekretesslagstiftningen och GDPR. Kontroll av att hanteringen av sekretess i ekonomisystemet är korrekt.	Stickprov på 10% av antalet sekretessfakturor under en månad fördelat på de förvaltningar som hanterar sådana fakturor. Utöver det tas ett slumpmässigt antal leverantörer som skickar sekretessfakturor fram där fakturor kontrolleras via stickprov. Kontroll att sekretessfakturorna har rätt dokumenttyp.	Strateg/ Redovisnings-ekonom, Ekonomi	Årsbokslut
Finansiell kontroll	På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta	Kontroll av att verifikatens kvalitet är tillräcklig.	Verifikationer ska innehålla tillräcklig information för att uppfylla lagkrav och vara lätta att förstå. Stickprov genomförs för att verifiera att verifikatens kvalitet är tillräcklig.	Strateg/ Redovisnings-ekonom, Ekonomi	Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
	leder även till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att nämndernas anläggningsregister är inventerade och uppdaterade.	Kontroll att samtliga nämnders inventeringsprotokoll inkommit.	Strateg/ Redovisnings-ekonom, Ekonomi	Årsbokslut
		Kontroll av att granskningen av leverantörsfakturer i ekonomisystemet fungerar.	Alla leverantörsfakturer över 200 000 kronor kontrolleras efter slutattest, om periodisering eller aktivering borde ske. Stickprov genomförs för att verifiera att kontrollsteget fungerar.	Strateg, Ekonomi	Årsbokslut
		Kontroll av att kundfakturerings sker med korrekt periodisering av intäkter.	Stickprov av fakturer över 200 000 kronor för att kontrollera att periodisering är korrekt.	Strateg, Ekonomi	Årsbokslut
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.	Kontroll av kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor och jäv respektive representation.	Enkät om kunskap om mutor och jäv respektive representation.	Stadsjurist, Kansli	Årsbokslut, vartannat år (udda år)
		Kontroll av hur många gånger representationsfakturer återsänds från kontrollsteget på grund av bristande underlag eller felaktig attest.	Rapport tas fram om hur många gånger fakturer avseende representation återsänds för hantering och ev. komplettering.	Strateg/ Redovisnings-ekonom, Ekonomi	Årsbokslut

Kontrollmoment inom kommunstyrelsens egen verksamhet

Tabell 3 Risker och kontrollmoment inom kommunstyrelsens egen verksamhet

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	Obligatoriskt kontrollmoment: Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.	Kontroll att det finns ett dokumenterat underlag som beskriver hur verksamheten ska bedrivas analogt då digitala system inte är tillgängliga. Kontroll att rutiner och planer har övats och utvärderats.	Enhetschef, IT	Årsbokslut
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta medför i sin tur risker för störningar i verksamhetens uppdrag och det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter.	Obligatoriskt kontrollmoment: Kontroll av att förvaltnings- respektive bolagsledningen genomfört mognadsdialogen informationssäkerhet.	Kontroll att det finns en redovisning av utfallet från mognadsdialogen med ett tillhörande förslag på förbättringsåtgärder.	Enhetschef, IT	Årsbokslut

Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga it-leveranser.	Obligatoriskt kontrollmoment: Kontroll av att samtliga medarbetare har genomfört obligatorisk utbildning i informationssäkerhet.	Kontroll i Lärportalen att samtliga medarbetare genomfört den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet.	Enhetschef, IT	Årsbokslut
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Brister i hanteringen av risker i samhällsbyggnadsprojekten kan leda till ökade kostnader och att målen för projekten inte nås.	Kontroll av att riskanalyser genomförs i projekten i enlighet med processen för samhällsbyggnadsprojekt.	Stickprov av projekt. Uppföljning av dokumentation av genomförda riskanalyser.	Verksamhetscontroller, Stadsbyggnadsförvaltningen	Årsbokslut
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Risk för att utvecklingen av kommunstyrelsens egenägda och inhyrda lokaler och bostäder hålls tillbaka på grund av det pressade ekonomiska läget. Dels krävs underhåll och att skjuta underhållet framåt riskerar att leda till ökade kostnader och mer omfattande åtgärder längre fram. Dels krävs anpassningar för att Uppsala kommun ska nå miljö- och klimatmålen.	Uppföljning av ekonomi per objekt där information kopplad till aktuell lokal/bostad ska läggas in korrekt i fastighetssystemet. Uppföljning av kommunstyrelsens egenägda fastigheter för att säkra att det finns uppdaterade underhållsplaner som grund för hyressättningen.	Löpande uppföljning av fastighetssystemet.	Områdeschef, Fastighet	Årsbokslut

Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan göra det svårt att hitta information bakåt i tid vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att KS ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.	Uppföljning och analys av hur andelen öppna ärenden utvecklas över tid.	Områdeschef, Kansli	Augusti-uppföljning
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende vilket innebär att beslutet är ogiltigt eller att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden. Det leder till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada.	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.	För varje tertial slumpas stickprov fram ur diariet. Stickproven gäller ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Enhetschef, Kansli	Årsbokslut
Finansiell kontroll	Anskaffningskostnader för exploateringar som ackumuleras över lång tid riskerar att leda till en ökande resultatosäkerhet.	Kontroll av balanserade medel på konton för anskaffningskostnader.	Uppföljning av upparbetade balanser för exploateringsprojekt jämfört med motsvarande prognostiserade intäkter.	Ekonomichef, Stadsbyggnads-verksamhet	Årsbokslut

Bilagor

Riskanalys kommunstyrelsens internkontrollplan 2026

Nämnd/bolagsstyrelse
Rapport

Datum:
2025-12-16

Diarienummer:
KSN-2025-01243

Handläggare:
Linda Nicklasson

Avrapportering av internkontrollplan för 2025 För kommunstyrelsen

Innehåll

Arbetet med intern kontroll under året.....	3
Sammanfattning av granskningar	4
Fördjupad redovisning av kontrollmoment	13
1. Synpunkshantering.....	13
2. Åtgärder för klimatanpassning	14
3. Hantering av sekretess i ekonomisystem	16
4. Brister i informationssäkerhet	16
5. Otillbörlig påverkan	17
6. Förekomst av tystnadskultur	18
7. KS: Avtalsenlig fakturering	19
8. KS: Brister i diarieföring	19
9. Visselblåsning	20
10. Lagen om offentlig upphandling	21
11. Nya leverantörer i ekonomisystemet	21
12. Sökande av statsbidrag	22
13. A. Verifikationers kvalitet	22
13. B. Anläggningsregister	23
14. A. Kunskap om mutor, jäv och representation	23
14. B. Representationsfakturor	24
15. KS: Avbrott i informationsförsörjningen	24
16. KS: Genomförande av mognadsdialog informationssäkerhet	25
17. KS: Brister i informationssäkerhet	26
18. KS: Riskanalyser i samhällsbyggnadsprojekt	26
19. KS: Ekonomi per objekt och information i fastighetssystemet	29
20. KS: Beslut enligt delegationsordning	29
21. KS: Anskaffningskostnader för exploateringar	30

Arbetet med intern kontroll under året

Kommunstyrelsen beslutade i december 2024 om plan för intern kontroll för 2025 för den egna verksamheten.

Avdelningar säkerställer en god intern kontroll inom det egna ansvarsområdet genom olika ordning- och redskapande åtgärder som utförs i det dagliga arbetet. Utifrån verksamhetsnära riskanalys identifierar avdelningar årligen risker som behöver följas upp i internkontrollplanen. Risker kan även hanteras genom riskåtgärder i verksamhetsplanen eller i det löpande arbetet.

De förtroendevalda i kommunstyrelsen har under 2025 deltagit i arbetet med att identifiera och analysera risker. Kommunstyrelsen gav då även sin syn på vilka risker som ska prioriteras i den fortsatta beredningen av verksamhets- och internkontrollplanerna. När kommunstyrelsen beslutar om internkontrollplanen beslutar den också om vilka risker som ska prioriteras för åtgärd.

Det finns rutiner för arbetet med intern kontroll på kommunledningskontoret och inom stadsbyggnadsförvaltningen som styr arbetet i verksamheten. I rutinerna tydliggörs förutsättningar och process för arbetet med intern kontroll på förvaltningarna. De beskriver roller och ansvarsfördelning för de olika funktioner som är delaktiga i arbetet.

Kommunstyrelsens arbete utifrån det kommunövergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll inom kommunorganisationen beskrivs i kommunens årsredovisning.

Sammanfattning av granskningar

I kommunstyrelsens internkontrollplan finns det kontrollmoment som är kommunövergripande där kommunstyrelsen har ett normativt ansvar samt kontrollmoment för kommunstyrelsen som egen nämnd.

Kommunstyrelsen har i samband med mars/april-uppföljningen även följt upp att de två bolag som inte angivit beslutsdatum och diarienummer i internkontrollplanerna kompletterat med detta. Det ena bolaget har kompletterat internkontrollplanen med beslutsdatum och diarienummer. Det andra bolaget har inte kompletterat men har blivit uppmanade att tillse att både beslutsdatum och diarienummer framgår i internkontrollplan 2026.

Kommunstyrelsen har i samband med augustiuppföljningen följt upp att de tre nämnder som saknat kontrollmoment inom vissa kontrollområden kompletterat sina internkontrollplaner med detta. En nämnd har kompletterat sin internkontrollplan. Två nämnder kommer att tillse att internkontrollplan 2026 innehåller samtliga fyra kontrollområden. Kommunstyrelsen har i samband med augustiuppföljningen även följt upp att samtliga bolag har lagt till det nya obligatoriska kontrollmomentet i sina internkontrollplaner.

Tabell 1 Granskningar som rapporteras per april.

Nr	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
1	Om kommunen inte underlättar för medborgare att lämna synpunkter, ta kontakt med politiker eller involverar dem i politiska beslut blir det svårt för medborgare att påverka	Kontroll att nämnderna har ett ändamålsenligt system och rutiner för samtliga ärendetyper i enlighet med Riktlinje för	Fråga till nämnder i samband med årsbokslut.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Majoriteten av nämnderna och bolagen bedömer att de har ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner.	

	samhällsutvecklingen. Det leder till att kommunen går miste om underlag för verksamhetsförbättring och att förtroendet för kommunen och för demokratin påverkas negativt.	synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning.			
2	Till följd av tilltagande miljö- och klimatförändringar ökar risken för bland annat extrem nederbörd, översvämningar och värmeböljor. Om kommunens verksamheter inte klimatanpassas i tillräcklig omfattning kan det leda till att verksamhet slås ut och att förtroendet för kommunen påverkas negativt.	Kontroll av att berörda nämnder och bolag har analyserat risker och vidtagit åtgärder för att hantera ett förändrat klimat.	Enkät om kännedom och hantering av klimatförändringar.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Resultatet av kontrollen visar att en majoritet av kommunens nämnder och bolag har analyserat risker och vidtagit åtgärder för att hantera ett förändrat klimat. Ett fåtal verksamheter har gjort det i liten utsträckning eller inte påbörjat arbetet än.	Flera åtgärder är planerade för att stärka riskhanteringen av ett förändrat klimat hos kommunens nämnder och bolag under 2025 och 2026. En klimat- och sårbarhetsanalys tas fram under 2025. Modeller för finansiering av klimatanpassningsåtgärder ska utvecklas (2026). Det systematiska arbetet med klimatanpassning samt former för kommunövergripande samverkan och styrning inom området ska utvecklas (2026).
3	Brister i ekonomisystemet leder till risk för att sekretessbelagda uppgifter och personuppgifter kan röjas. I kommunens ekonomisystem hanteras kund- och leverantörsfakturer som innehåller personuppgifter.	I systemet finns funktioner som ska skydda uppgifterna i enlighet med sekretesslagstiftningen och GDPR. Kontroll av att hanteringen av sekretess i ekonomisystemet är korrekt.	Stickprov på 10% av antalet sekretessfakturer under en månad fördelat på de förvaltningar som hanterar sådana fakturer. Utöver det tas ett slumpmässigt antal leverantörer som skickar sekretessfakturer fram där fakturer kontrolleras via stickprov.	Granskningen genomförd utan anmärkning. Av 3 500 elektroniska sekretessfakturer har 35 kontrollerats och dessa låg med korrekt dokumenttyp.	

Tabell 2 Granskningar som rapporteras per augusti.

	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
4.	Brister i kommunens arbete med informationssäkerhet gör att digitaliseringen försvåras och informationen inte ges tillräckligt skydd.	Kontroll av att arbetet med årshjulet för IT-säkerhet genomförs.	Objektägare IT redovisar status på årshjulet ingående perspektiv (informationssäkerhetsklassning, riskhantering, återställningsplaner, uppföljning av åtkomst samt utbildningsplan) inom respektive ansvarsområde.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning.	Inga ytterligare åtgärder föreslås än den som redan ingår i IT-avdelningens mål 2025.
5.	Förtroendevalda och medarbetare utsätts för hot och påtryckningar som leder till att verksamheten påverkas och att odemokratiska beslut fattas.	Kontroll av att det finns tillräcklig kunskap om risken för otillbörlig påverkan genom hot, påtryckningar eller påverkanskampanjer och hur det ska hanteras i verksamheten.	Genom frågor om hot och våld i medarbetarundersökningen som genomförs varje år och den återkommande Lokala politikernas trygghetsundersökning som genomförs innan och efter ett valår.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Resultatet visar att en liten grupp förtroendevalda har utsatts i stor utsträckning för någon typ av hotfull händelse.	Hösten 2025 tydliggöra rutiner kring polisanmälan i riktlinjen för hot och våld samt ta fram en vägledning för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda. Våren 2026 erbjuda skräddarsydda utbildningar inom säkerhet samt arbetet erbjuda individuella säkerhetssamtal med förtroendevalda.
6.	Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat där medarbetare kan och vågar säga vad de tycker finns risk för att missförhållanden inte kommer fram, och det kan leda till olyckor och ohälsa bland såväl medarbetare som brukare och invånare. Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat finns även risk för oupptäckt brottslighet.	Kontroll av förekomst av tystnadskultur /Kontroll av att det råder ett öppet arbetsklimat på arbetsplatsen där medarbetare vågar säga vad de tycker.	Frågan "Det råder ett öppet arbetsklimat på min arbetsplats där medarbetare vågar säga vad de tycker" ingår i medarbetarundersökningen som genomförs årligen. Kontrollmetoden består i att kontrollera resultatet av denna fråga i innevarande års medarbetarundersökning.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Sett till kommunen som helhet har kommunen ett index på 70, och generellt är den nivån bra. Dock är index inom just detta frågeområde ett lägre resultat, jämfört med andra delindex.	Kommunen har ett väl utbyggt ledningssystem för att återkommande och regelbundet arbeta med resultaten. Ledningssystemet har kompletterats under 2025 med möjlighet för chefer att delta i föreläsning om psykologisk trygghet, just med anledning av att kommunen har en svagt negativ trend inom frågeområdet.
Kontrollmoment inom kommunstyrelsens egen verksamhet					
7.	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt	Kontroll av att fakturering från konsulter inte avviker	Stickprov. Granskning av att innehållet i fakturerade tjänster	Granskningen är genomförd med mindre anmärkningar. Dessa består av	Anmärkningarna föranleder fortsatt löpande arbete med att säkra att rutiner

	policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter.	från avtal inom mark- och exploateringsverksamheten.	överensstämmer med upphandlade tjänster.	avsaknad av detaljerad kostnadsspecifikation och mindre avvikelser i enstaka timpriser i stickproven.	följs avseende styrning och granskning i fakturaflödet. Anmärkningar avseende avvikande timpriser föranleder kontakt med leverantören för att stämma av huruvida det är avtalsenlig eller ej.
8.	Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan göra det svårt att hitta information bakåt i tid vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att KS ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.	Uppföljning och analys av hur andelen öppna ärenden utvecklas över tid.	Granskningen är genomförd med anmärkning. Antalet öppna ärenden för kommunstyrelsens har ökat under det senaste året.	Aktivt arbete pågår med att avsluta ärenden. En åtgärd som driftsattes 2024 är att handläggare får påminnelsemejl två gånger per år om att det finns ärenden som varit öppna en längre tid och inte är avslutade, där inte skett någon aktivitet de senaste 6 månaderna.

Tabell 3 Granskningar som rapporteras per årsbokslut.

	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av granskning	Åtgärd med slutdatum
9.	Om kommunen inte möjliggör för egna medarbetare eller inhyrd bemanning, utifrån kännedom om och tydliga rutiner för, att kunna signalera om missförhållanden i en verksamhet utifrån nya lagkrav uppfyller kommunen inte lagen och riskerar att missa allvarliga missförhållanden.	Kontroll av medvetenhet hos medarbetare om den nya lagen för visseblåsning och kännedom om hur de kan visseblåsa.	Årlig enkät (stickprov) till medarbetare.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Visseblåsarfunktionen är väl känd hos de tillfrågade i nätverket för välfärdsbrott och de bedömer den som känd i organisationen. I enkäten till bolag och förvaltningar svarar dock fyra att funktionen är mindre känd eller väljer att inte svara.	En enkätundersökning till kommunens medarbetare om visseblåsfunktionens kännedom samt efterföljande kommunikationsinsats via APT-material och information på Insidan. Beräknas klart Q1 2026.
10.	Brister i genomförandet av upphandling och inköp kan medföra att kommunen tvingas betala skadestånd eller upphandlingsskadeavgift. Det kan även leda till att kommunen får färre anbud eller sämre priser och tappar förtroende.	Kontroll av att lagen om offentlig upphandling (LOU) följs och att inköp sker enligt gällande avtal.	Uppföljning av indikatorer för leverantörstrohet. Leverantörstrohet för kommunen som helhet i %. Antal systematiska stickprovskontroller av fakturor på befintliga avtal för att kontrollera att fakturerade priser stämmer med avtal. Antal anslutna leverantörsavtal i e-handelssystemet samt totalt inköpsvärde per år.	Granskningen är genomförd med anmärkning. I de stickprovskontroller som genomförs hittas felaktigheter bland annat att ramavtalsleverantörerna fakturerar felaktiga priser och felaktiga varor och tjänster som ej är upphandlade på det specifika avtalet.	Pågår en resursförstärkning kopplat till e-handelssystemet som beräknas vara klar 2026. Under 2026 kommer kommunledningskontoret även arbeta vidare med uppföljning specifikt kopplad till IT-systemsavtal, avtal inom vård och omsorg samt entreprenadavtal. En obligatorisk inköpsutbildning lanseras för samtliga medarbetare inom kommunen under våren 2026.
11.	Brister i kontroller av nya leverantörer kan medföra risk att oseriösa aktörer godkänns för utbetalning.	Vid upplägg och godkännande av nya leverantörer i ekonomisystemet ska ett antal kontroller genomföras för att minska risken för att oseriösa aktörer erhåller utbetalningar från kommunen.	Rapport över hur många leverantörsupplägg med brister som fastnar i löpande kontroller samt vidtagna åtgärder. Stickprov, kontroll av en månad per år.	Granskningen genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att uppläggning av nya leverantörer fungerar bra och att de kontroller som ska göras blir korrekt utförda.	

12.	Nämnder identifierar och söker eller återsöker inte de statsbidrag som de är berättigade till vilket gör att kommunen går miste om stora belopp.	Kontroll av att kommunens nämnder identifierar, utvärderar och söker de statsbidrag som ligger i linje med kommunens mål.	Uppföljning av erhållna statsbidrag inom olika verksamhetsområden i Uppsala kommun. Jämförelse med motsvarade summor i andra jämförbara kommuner. Analys av identifierade differenser.	Granskningen genomförd utan anmärkning. Analysen påvisar samvariation över tid med varken väsentligt högre eller lägre utfall än andra kommuner eller kommungrupper.	
13 a.	På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta leder även till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att verifikatens kvalitet är tillräcklig.	Verifikationer ska innehålla tillräcklig information för att uppfylla lagkrav och vara lätta att förstå. Stickprov genomförs för att verifiera att verifikatens kvalitet är tillräcklig.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att en majoritet av verifikationerna har ett tillräckligt bra underlag.	
13 b.	På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta leder även till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att nämndernas anläggningsregister är inventerade och uppdaterade.	Kontroll att samtliga nämnders inventeringsprotokoll inkommit. Stickprov att regler för aktivering efterlevts: 1) aktiverbar utgift 2) rätt åsatt ekonomisk livslängd	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att kommunens anläggningsvärde per 2024-12-31 är till 100 % inventerat enligt inkomna underlag från verksamheterna.	
14 a.	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.	Kontroll av kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor och jäv respektive representation.	Enkät om kunskap om mutor och jäv respektive representation.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Bland de förtroendevalda och hos kommunens chefer som svarat på enkäten är kunskapen om regelverk om mutor och jäv samt representation hög. Såvitt framgår av svaren är förekomsten av oegentligheter kopplade till mutor och jäv samt representation mycket låg. Svarsfrekvensen hos de förtroendevalda var endast 42 procent.	Löpande utbildning och information till chefer och förtroendevalda för att säkerställa att kunskap och medvetenhet om frågorna bibehålls över tid. Utöver det behöver vikten av enkätrespons tydliggöras hos chefer och förtroendevalda för att få ett tillförlitligt underlag.

14 b.	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.	Kontroll av hur många gånger representationsfakturer återsänds från kontrollsteget på grund av bristande underlag eller felaktig attest.	Rapport tas fram om hur många gånger fakturer avseende representation återsänds för hantering och ev. komplettering.	Granskningen är genomförd med anmärkning. Resultatet visar att ett antal representationsfakturer måste skickas åter för komplettering.	Obligatoriska e-utbildningar för alla attestanter kommer publiceras på lärportalen senast våren 2026.
Kontrollmoment inom kommunstyrelsens egen verksamhet					
15.	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag som beskriver hur verksamheten ska bedrivas analogt då digitala system inte är tillgängliga. Kontrollera att rutiner och planer har övats och utvärderats.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Tre avdelningar har genomfört övning och övriga avdelningar har planerat för övning i närtid.	Inga ytterligare åtgärder föreslås då övningar är planerade i närtid.
16.	Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta i sin tur medför risker för störningar i verksamhetens uppdrag och det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att förvaltnings- respektive bolagsledningen genomfört mognadsdialogen informationssäkerhet.	Kontrollera att det finns en redovisning av utfallet från mognadsdialogen med ett tillhörande förslag på förbättringsåtgärder.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning då alla verksamheter under kommunstyrelsen utom en beräknas ha genomfört mognadsdialogen i slutet av 2025.	Inga ytterligare åtgärder föreslås utöver det genomförande som pågår.
17.	Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att samtliga medarbetare har genomfört obligatorisk	Kontrollera i Lärportalen att samtliga medarbetare genomfört den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning då alla utom fyra verksamheter har uppnått mer än 50 procent genomförandegrad.	Inga ytterligare åtgärder föreslås utöver den uppföljning som sker genom internkontrollen.

	en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga it-leveranser.	utbildning i informationssäkerhet.			
18.	Brister i hanteringen av risker i samhällsbyggnadsprojekten kan leda till ökade kostnader och att målen för projekten inte nås.	Kontroll av att riskanalyser genomförs i projekten i enlighet med processen för samhällsbyggnadsprojekt.	Stickprov av projekt. Uppföljning av dokumentation av genomförda riskanalyser.	Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Det sammanfattande resultatet av den kvantitativa kontrollen visar att rutinen för riskhantering i Antura Projects följs i hög utsträckning.	Ordinarie arbetssätt med uppföljning av projektens risker tre gånger per år säkerställer en succesivt ökande kvalitet på riskhanteringen i Antura Projects.
19.	Risk för att utvecklingen av kommunstyrelsens egenägda och inhyrda lokaler och bostäder hålls tillbaka på grund av det pressade ekonomiska läget. Dels krävs underhåll och att skjuta underhållet framåt riskerar att leda till ökade kostnader och mer omfattande åtgärder längre fram. Dels krävs anpassningar för att Uppsala kommun ska nå miljö- och klimatmålen.	Uppföljning av ekonomi per objekt där information kopplad till aktuell lokal/bostad ska läggas in korrekt i fastighetssystemet. Uppföljning av kommunstyrelsens egenägda fastigheter för att säkra att det finns uppdaterade underhållsplaner som grund för hyressättningen	Löpande uppföljning av fastighetssystemet.	Granskningen är genomförd med anmärkning. Kontrollen visar dels registreringen i fastighetssystemet där endast ett fåtal statusbesiktningar för de egenägda bostäderna och lokalerna är inlagda i systemet. Kontrollen visar också på att det finns en del anmärkningar på eftersatt underhåll vilket går att härleda till seniorboenden.	Utbildning i hur man skall lägga in det i systemet för att få enhetlighet samt att alla statusbesiktningar ska vara på plats senast mars 2026. I samband med att Kommunen tar över ägarskapet av Seniorboendena Prinsen och Orstenen (november 2025) kommer underhållsplaner tas fram.
20.	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende vilket innebär att beslutet är ogiltigt eller att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden. Det leder till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada.	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.	För varje tertial slumpas stickprov fram ur diariet. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Granskningen är genomförd med anmärkning. Sammanlagt har 50 stickprov gjorts varav 16 konstaterats vara felaktiga.	Löpande riktad kommunikations- och stödinsats till berörd förvaltning. Tillgängliggöra stödmaterial för att bistå delegater att anmäla delegationsbeslut korrekt i diariet, våren 2026.

21.	Anskaffningskostnader för exploateringar som ackumuleras över lång tid riskerar att leda till en ökande resultatosäkerhet.	Kontroll av balanserade medel på konton för anskaffningskostnader.	Uppföljning av upparbetade balanser för exploateringsprojekt jämfört med motsvarande prognostiserade intäkter.	Granskningen är genomförd utan anmärkning. Samtliga granskade poster är lägre än beräknade försäljningsintäkter.	
-----	--	--	--	--	--

Fördjupad redovisning av kontrollmoment

1. Synpunktshantering

Om kommunen inte underlättar för medborgare att lämna synpunkter, ta kontakt med politiker eller involverar dem i politiska beslut blir det svårt för medborgare att påverka samhällsutvecklingen. Det leder till att kommunen går miste om underlag för verksamhetsförbättring och att förtroendet för kommunen och för demokratin påverkas negativt.

Genomförd kontroll

I samband med årsbokslut 2024 genomförde en kontroll avseende nämndernas synpunktshanteringsarbete i enlighet med Riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning. Även bolagen fick frågorna i samband med årsbokslutet.

Nedan frågor ställdes till nämnder och bolag:

- Har ni ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner för synpunktshantering? Om inte, beskriv vad ni saknar och önskar utveckla.
- Har ni under året identifierat något övergripande mönster gällande inkomna synpunkter? Beskriv kort vilka mönster ni sett och hur ni i så fall arbetat med det?
- Är det någon/några inkomna synpunkter under året som lett till något större utvecklingsarbete hos er? Beskriv det i så fall kort.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Majoriteten av nämnderna och bolagen bedömer att de har ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner. En mindre del av nämnderna och bolagen nämner systemstöd och rutiner som utvecklingsområden. Flertalet nämnder har under året anslutit till systemstödet för synpunktshantering, DF Respons, för hela eller delar av verksamheten. För vissa verksamheter är införandet fortfarande pågående och planeras att slutföras under 2025. En del bolag undersöker fortfarande om DF Respons kan passa deras verksamhet och vissa bolag har redan ett annat adekvat systemstöd.

Två tredjedelar av nämnderna och ungefär hälften av bolagen kan se ett övergripande mönster i de inkomna synpunkterna. Inom en nämnd var det ett tydligt mönster att en verksamhet hade mottagit många synpunkter inom kategorin beröm. För vissa nämnder och bolag är det övergripande mönstret bekant sedan tidigare år samt bedöms kunna hanteras i den löpande verksamheten. En nämnd beskriver ett tydligt nytt identifierat område som lett till ett större utvecklingsarbete.

För majoriteten av nämnderna och bolagen har inkomna synpunkter inte lett till något

större utvecklingsarbete. Däremot uppger de flesta nämnder och bolag att mindre utvecklingsarbeten har genomförts där majoriteten av förbättringarna genomförts i det löpande arbetet. Vissa nämnder och bolag lyfter även att utvecklingsarbete sker i dialog och samverkan med andra nämnder eller bolag inom kommunkoncernen.

2. Åtgärder för klimatanpassning

Till följd av tilltagande miljö- och klimatförändringar ökar risken för bland annat extrem nederbörd, översvämningar och värmeböljor. Om kommunens verksamheter inte klimatanpassas i tillräcklig omfattning kan det leda till att verksamheter slås ut och att förtroendet för kommunen påverkas negativt.

Genomförd kontroll

Kontroll av att nämnder och bolag har analyserat risker och vidtagit åtgärder för att hantera ett förändrat klimat. Kontrollen har genomförts i enkätform och gått ut till samtliga nämnder och bolag. Frågorna som ställdes är:

- Har ni inom ramen för er verksamhetsplanering analyserat risker kopplade till klimatförändringar? (Till exempel konsekvenser av skyfall, översvämning, höga temperaturer, ras, skred och erosion) (Ja/Delvis/Nej)
Om Delvis eller Nej, kommentera:
- Hur har ni arbetat för att analysera och identifiera risker kopplat till klimatförändringar?
- Vilken/vilka risker har ni identifierat som de mest viktiga/prioriterade att arbeta med?
- Genomför ni arbete för att möta era viktigaste risker kopplade till klimatförändringar? (Ja/Delvis/Nej)
Om Delvis eller Nej, kommentera:
- Ge exempel på åtgärder som svarar mot era högst prioriterade risker:

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning.

Resultatet av kontrollen visar att en majoritet av kommunens nämnder och bolag har analyserat risker och vidtagit åtgärder för att hantera ett förändrat klimat. Ett fåtal verksamheter har gjort det i liten utsträckning eller inte påbörjat arbetet än.

Jämfört med förra årets kontroll analyserar fler verksamheter sina risker nu på en mer omfattande nivå. Flera verksamheter med fastighetsbestånd har analyserat sina risker genom att koppla ihop fastighetsbeståndet med de klimatriskkarteringar kommunen har tagit fram. Till exempel har Skolfastigheter analyserat deras fastighetsbestånd kopplat till både skyfall, höga flöden, värme och ras, skred och erosion. Riskerna analyseras också genom risk- och sårbarhetsanalyser, omvärldsanalyser, beredskapsplaner och kontinuitetshantering. Även i arbetet med CSRD har klimatrisker identifierats hos bolagen. Hos gatu- och samhällsmiljönämnden ingår det i kärnverksamheten att identifiera och analysera risker för kommunen kopplade till klimatförändringar – rörande till exempel biologisk mångfald, extremvärme och skyfall.

För omsorgsnämnden och äldre- och våldshälsömsnämnden analyseras riskerna främst utifrån vad som ger direkt påverkan på brukare i riskgrupp.

De risker som flest verksamheter prioriterar är översvämning till följd av skyfall och höga flöden, samt höga temperaturer. Flera nämner även extremväder över lag som den mest prioriterade risken. Räddningsnämnden specificerar bland annat längre perioder av torka och värmeböljor som stora risker som kan leda till ökad risk för skogsbrand och vattenbrist. De verksamheter som arbetar nära riskgrupper (såsom barn, äldre och sjuka) ser höga temperaturer som den största klimatrelaterade risken. Arbetsmarknadsnämnden ser även höga temperaturer som en arbetsmiljörisk. För de verksamheter med fastighetsbestånd är det vanligt att identifiera översvämning på grund av skyfall eller höga flöden som stora risker.

De flesta nämnder och bolag har på något sätt påbörjat ett åtgärdsarbete för att möta deras prioriterade risker. Åtgärderna ser olika ut beroende på verksamhetsområde. Gatu- och samhällsmiljönämnden har tagit fram en riktlinje för Uppsalas träd för att öka krontäckningsgraden och antalet träd inom kommunens geografi. Det sker även ett förvaltnings- och bolagsöverskridande samarbete med att öka andelen krontäckning. Plan- och byggnadsnämnden arbetar med att utveckla verktyg för att anpassa samhällsutveckling till klimatförändringar och har anställt miljösamordnare som stöttar planhandläggare med expertkunskap. Vissa verksamheter har åtgärdat platser där tidigare erfarenheter har visat att de haft problem vid exempelvis skyfall. Ett exempel är Uppsala Parkering som har upprättat rutiner och strukturer för Centralgaraget som tidigare varit översvämningsdrabbat. Kommunstyrelsen (kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen) har arbetat med bland annat kunskapshöjning hos kommunens verksamheter, vilket årets internkontroll visar har gett resultat. Mycket åtgärdsarbete är i uppstartsfasen och ska påbörjas efter att riskanalyser för fastigheter är gjorda och åtgärder prioriterade.

Kännedomen om risker vid ett förändrat klimat är hög i kommunen och många har kunskap om riskerna den egna verksamheten står inför. Riskanalyser av fastighetsbeståndet är ett pågående och viktigt arbete. Riskanalysarbetet kommer hos flera av verksamheterna leda till en prioritering av åtgärder för att sedan planera och implementera åtgärder i befintlig bebyggelse. Det åtgärdsarbete som utförs svarar i viss grad mot att hantera verksamheternas risker med ett förändrat klimat. Implementering av åtgärder behöver gå fortare framåt för att konsekvenser av ett förändrat klimat ska kunna hanteras på ett tillfredställande sätt.

Det finns till viss del en okunskap i skillnaden mellan klimatpåverkan och klimatanpassning, och att båda perspektiven på klimatomställningen behöver arbetas med. Generellt är en trend att de bolag och nämnder som inte omfattas av uppdraget *Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat* i mål och budget inte har kommit lika långt i arbetet med att identifiera och åtgärda sina risker.

Åtgärder

Åtgärder framåt behöver fokusera på att arbetet fortskrider och i vissa fall växlar upp i verksamheterna. De nämnder och bolag som bara delvis eller inte alls har analyserat sina risker behöver göra det, och åtgärder för att minska de prioriterade riskerna behöver planeras där de saknas idag.

Flera åtgärder är på gång för att stärka riskhanteringen av ett förändrat klimat hos kommunens nämnder och bolag. Till exempel ska en klimat- och sårbarhetsanalys tas

fram under 2025. Andra åtgärder är att utveckla modeller för finansiering av klimatanpassningsåtgärder (2026) och att utveckla det systematiska arbetet med klimatanpassning samt former för kommunövergripande samverkan och styrning inom området (2026).

3. Hantering av sekretess i ekonomisystem

Brister i ekonomisystemet leder till risk för att sekretessbelagda uppgifter och personuppgifter kan röjas. I kommunens ekonomisystem hanteras kund- och leverantörsfakturer som innehåller personuppgifter.

Genomförd kontroll

I systemet finns funktioner som ska skydda uppgifterna i enlighet med sekretesslagstiftningen och GDPR. Kontroll av att hanteringen av sekretess i ekonomisystemet är korrekt.

Hantering av fakturer med sekretess har en likvärdig hantering som vanliga leverantörsfakturer. Sekretess ligger på vissa ansvar i vårt ekonomisystem och vilka verksamheten bestämmer och söker i IRIS. Verksamheternas sak- och slutattester måste ha och behöver söka en speciell behörighet för att se fakturorna och dess bilagor.

Sekretessfakturer läses in med en speciell dokumenttyp så att endast de med sekretessbehörighet för aktuell nämnd kan se fakturabilden. Personer på olika nämnder kan ej se varandras sekretessfakturer. Pappersfakturer som kommer via post till skanningsbolaget med Box-adressen 1108 skannas in med sekretess och läses in i en speciell fil och blir direkt sekretessmärkta.

Kontroll görs varje dag av samtliga inskannade pappersfakturer för att säkerställa att sekretessfakturorna har rätt dokumenttyp.

När det gäller elektroniska fakturer som läses in får fakturan dokumenttyp sekretess om fakturan är märkt med ett sekretessansvar. Om fakturan har en ogiltig referens hamnar fakturan i en felhanteringskö hos Redovisningsenheten där de ändrar manuellt till dokumenttypen sekretess.

Stickprovskontroll är gjord under januari till mars 2025 av 3500 elektroniska sekretessfakturer.

Resultat av kontroll

Granskningen genomförd utan anmärkning. Av 3 500 elektroniska sekretessfakturer har 35 kontrollerats och dessa låg med korrekt dokumenttyp.

4. Brister i informationssäkerhet

Om det finns brister i kommunens arbete med informationssäkerhet finns risk för att digitaliseringen försvåras och informationen inte ges tillräckligt skydd. Kontroll har gjorts av att arbetet med årshjulet för IT-säkerhet genomförs.

Genomförd kontroll 2025

Kontrollen har genomförts genom granskning av underlagen från IT-avdelningens rapportering på årshjulet för säkra IT-leveranser.

Under 2023 etablerades en kvartalsvis uppföljning som omfattade 19 prioriterade IT-system. I och med detta kunde årshjulet anses etablerat med en grundläggande förmåga. Sedan dess har IT-avdelningen tagit fram en ny modell för målstyrning och rapportering. Därmed har också årshjulet inkluderats i den gemensamma strukturen för uppföljning inom IT-avdelningen. Mallar, instruktioner, innehåll och frekvens har på ett bra vis anpassats för att harmonisera med övrig uppföljning. I och med detta bytte även årshjulet namn och benämns fortsatt som "Årshjul för säkra IT-leveranser".

Inom ramen för den nya målstyrningen har en målformulering för 2024 tagits fram: "Vi hanterar våra system enligt årshjulet för säkra IT-leveranser" med följande nyckelresultat: "Minst 50 procent av förvaltade IT-system hanteras enligt årshjulet för säkra IT-leveranser (mål 2025: 100 procent)". I och med detta kan anses att ambitionsnivån har ökat väsentligt.

Enligt uppföljningen av IT-avdelningens mål 2024, som redovisades i mars 2025, har 57 procent av förvaltade IT-system hanterats enligt årshjulet. Målet för 2025 är fortsatt att 100 % av förvaltade IT-system ska hanteras enligt årshjulet. Resultatet för 2025 redovisas vid nästa års rapportering av internkontrollmomentet.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning.

Åtgärd

Inga ytterligare åtgärder föreslås än den som redan ingår i IT-avdelningens mål 2025.

5. Otillbörlig påverkan

Risk finns att förtroendevalda och tjänstepersoner utsätts för hot och påtryckningar som leder till att verksamheten påverkas och att odemokratiska beslut fattas. Kommunen kan även utsättas för påverkanskampanjer som påverkar förtroendet för kommunen.

Genomförd kontroll

Kontrollen har genomförts genom den årliga medarbetarundersökningen samt politikernas lokala trygghetsundersökning som skickas ut året innan och efter val.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Resultatet visar att en liten grupp förtroendevalda har utsatts i stor utsträckning för någon typ av hotfull händelse. Majoriteten av händelserna var kopplade till en särskild politisk fråga och de flesta händelserna har skett digitalt. Många uppger att de har fått det stöd som de önskar. Arbetet behöver stärkas kring utsatthet online och spridning av befintliga rutiner och utbildningar som finns och erbjuds behöver bli bättre samt inkludera fritidspolitikerna mer.

I medarbetarundersökningen anger 82 % att deras arbete varit fritt från hot eller våld det senaste året. Denna siffra har varit stabil över tid och granskningen av den delen är genomförd utan anmärkning.

Åtgärder

- Tydliggöra rutiner kring polisanmälan i riktlinjen för hot och våld – hösten 2025.
- Ta fram en vägledning för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag – hösten 2025.
- Som en del i det förebyggande arbetet erbjuda individuella säkerhetssamtal med förtroendevalda – våren 2026.
- Erbjuder skräddarsydda utbildningar inom säkerhet baserat på behov som framkommit genom omvärldsbevakning, händelser, individuella samtal samt resultat från politikernas trygghetsundersökning – våren 2026.

6. Förekomst av tystnadskultur

Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat där medarbetare kan och vågar säga vad de tycker finns risk för att missförhållanden inte kommer fram, och det kan leda till olyckor och ohälsa bland såväl medarbetare som brukare och invånare. Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat finns även risk för oupptäckt brottslighet.

Genomförd kontroll

Kontrollmetoden har skett genom analys av resultatet i innevarande års medarbetarundersökning.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Sett till kommunen som helhet har kommunen ett index 70, och generellt är den nivån bra. Dock är index inom just detta frågeområde ett lägre resultat, jämfört med andra delindex. Det har också varit en svagt negativ utveckling under de senaste åren. 2023 låg index på 72 för att sedan gå ner till 70 under 2024 och plana ut oförändrat under 2025 (70). Över tid har index legat lägre än övriga index i undersökningen. Variationerna är dock stora mellan enskilda verksamheter, där det förekommer både mycket högre (positiva) och lägre (negativa) resultat.

Åtgärder

Kommunen har ett väl utbyggt ledningssystem för att återkommande och regelbundet arbeta med resultaten, om ett index ger den personalansvariga chefen en signal om att det finns behov av förbättring, förändring eller utveckling. Det finns även tillgång till stöd från HR inom respektive verksamhet. De åtgärder som chefer vidtar om de får en signal via medarbetarundersökningen följs sedan upp i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Ledningssystemet har kompletterats under 2025 med möjlighet för chefer att delta i föreläsning om psykologisk trygghet, just med anledning av att kommunen har en svagt negativ trend inom frågeområdet. Det finns även material från föreläsningen att

ta del av för chefer som inte kunnat delta på själva föreläsningen. Åtgärden är att betrakta som genomförd och klar.

7. KS: Avtalsenlig fakturering

Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Kontroll av att fakturering från konsulter inte avviker från avtal inom mark- och exploateringsverksamheten.

Genomförd kontroll

Granskning av att innehållet i fakturerade tjänster överensstämmer i stort med upphandlade tjänster. Stickprov är gjort på urval av avtal för perioden juni-dec 2024 respektive januari-mars 2025.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkningar. Dessa består av avsaknad av detaljerad kostnadsspecifikation och mindre avvikelser i enstaka timpriser i stickproven.

Ingen av dessa anmärkningar bedöms väsentlig och genomgående i organisationen. Avrop av konsulttjänster av olika slag är omfattande inom stadsbyggnadsverksamheten och omfattar stora värden. Genomförd stickprovsgranskning visar därmed inte på några väsentliga brister.

Åtgärder

Anmärkningarna föranleder fortsatt löpande arbete med att säkra att rutiner följs avseende styrning och granskning i fakturaflödet, så även av underlagens detaljrikedom och specifikation, samt introduktion av konsulter. Detta säkrar att konsultavropen omfattar det som avtalats.

Anmärkningar avseende avvikande timpriser föranleder kontakt med leverantören för att stämma av huruvida det är avtalsenlig eller ej. Om det inte är avtalsenlig kommer kommunen att kräva in en kredit av det överstigande beloppet. Åtgärden sker löpande.

8. KS: Brister i diarieföring

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket försvårar för insyn och eget arbete. Kontroll har gjorts av att KS ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.

Genomförd kontroll

Uppföljning har gjorts av antalet öppna ärenden i början av september 2025 jämfört med 2024. I statistiken ingår alla kommunstyrelsens ärenden.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med anmärkning. Antalet öppna ärenden för kommunstyrelsens har ökat under det senaste året.

Kontrollen visar på 14 342 öppna ärenden för kommunstyrelsen i september 2025. Det är en ökning med cirka 10 procent jämfört med motsvarande period 2024 då antalet öppna ärenden var 12 982. Dock är det en minskning med 2% jämfört mellan årtalen 2023–2024 där ökningen låg på 12%.

Huvudanledningen till ökningen är fortfarande en eftersläpning/skuld från de restriktioner som har gällt under pandemin med instruktionen om arbete hemifrån i största möjliga mån. För att avsluta ärenden krävs närvaro på plats gällande ärenden fram till år 2019. Det kan inte uteslutas att kunskapen bland handläggare om deras ansvar att avsluta ärenden är för låg.

Åtgärder

En åtgärd är att aktivt arbeta för att avsluta ärenden som pågår samt säkerställa att gällande rutiner för hur ärenden avslutas är implementerade.

En annan åtgärd, som driftsattes juni 2024, är att handläggare får påminnelse mejl två gånger per år om att det finns ärenden som varit öppna en längre tid och inte är avslutade, där inte skett någon aktivitet de senaste 6 månaderna.

Kontrollmomentet fortsätter att följas upp inom ramen för kommunstyrelsens internkontrollplan 2026.

9. Visselblåsning

Om kommunen inte möjliggör för egna medarbetare eller inhyrd bemanning, utifrån kännedom om och tydliga rutiner för, att kunna signalera om missförhållanden i en verksamhet utifrån nya lagkrav uppfyller kommunen inte lagen och riskerar att missa allvarliga missförhållanden.

Genomförd kontroll

Enkät genomförd december 2024 till januari 2025 till samtliga bolag och förvaltningar.

Även stickprovskontroll genomförd via "Nätverket för välfärdsbrott". Deltagande förvaltningar/bolag: Vård- och omsorgsförvaltningen, Överförmyndarförvaltningen, Arbetsmarknadsförvaltningen, Kommunledningskontoret, Uppsala hem, Kulturförvaltningen, Utbildningsförvaltningen samt Miljöförvaltningen.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Visselblåsarfunktionen är väl känd hos de tillfrågade i nätverket för välfärdsbrott och de bedömer den som känd i organisationen. Detta kan dock vara ett resultat av att de funktioner som är representerade i nätverket har ett intresse av ämnet.

Resultatet från enkäten visar på att 9 av 18 förvaltningschefer/VDs att visselblåsarfunktionen var "känd" och 5 av 18 respondenter uppgav att visselblåsarfunktionen var "mer än känd" inom förvaltningen/bolaget. De övriga fyra svarade "mindre känd" eller lämnade inget svar.

Åtgärder

Under 2025 har en generell informationsinsats gjorts via nyhet på Insidan. Riktade informationsinsatser har gjorts för Uppsala parkering, Destination Uppsala, Miljöförvaltningen, Kultur- idrotts- och fritidsförvaltningen samt Utbildningsförvaltningen. Under november 2025 planeras för en enkätundersökning till kommunens medarbetare om visselblåsfunktionens kännedom samt efterföljande kommunikationsinsats via APT-material och information på Insidan. Beräknas klart Q1 2026.

10. Lagen om offentlig upphandling

Brister i genomförandet av upphandling och inköp kan medföra att kommunen tvingas betala skadestånd eller upphandlingsskadeavgift. Det kan även leda till att kommunen får färre anbud eller sämre priser och tappar förtroende.

Genomförd kontroll

3 november är leverantörstroheten 88% - kontroll via Qlik.

Antal systematiska stickprovskontroller som klarmarkerats fram till 3 november är 159st, ytterligare 88st är under arbete. Kontrollerna genomförs genom att jämföra leverantörsfakturer (ca 20-50st fakturer per stickprov) och jämföra mot de upphandlade avtalspriserna.

Antal anslutna leverantörsavtal i e-handelssystemet fram till 3 november är 160, utöver det så finns ca 500 avtal anslutna för att genomföra förnyad konkurrensutsättning och 10st interna lösningar (främst IT, plocket och fordon).

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med anmärkning. Leverantörstroheten har förbättrats sedan 2024 men i de stickprovskontroller som genomförs hittas många felaktigheter bland annat att ramavtalsleverantörerna fakturerar felaktiga priser och felaktiga varor och tjänster som ej är upphandlade på det specifika avtalet.

Åtgärder

För att säkerställa korrekta inköp så genomförs nu en resursförstärkning kopplat till e-handelssystemet. Om fler upphandlade avtal kan kopplas in i e-handeln så kommer felaktigheterna att minska. Rekrytering är startad och resurser kommer att finnas på plats under 2026. Under 2026 kommer kommunledningskontoret även arbeta vidare med uppföljning specifikt kopplad till IT-systemsavtal, avtal inom vård och omsorg samt entreprenadavtal. En obligatorisk inköpsutbildning lanseras för samtliga medarbetare inom kommunen under våren 2026.

11. Nya leverantörer i ekonomisystemet

Brister i kontroller av nya leverantörer kan medföra risk att oseriösa aktörer godkänns för utbetalning.

Genomförd kontroll

Kontroll av att genomförda kontroller sker vid upplägg och godkännande av nya leverantörer i ekonomisystemet för att minska risken att oseriösa aktörer erhåller utbetalningar från kommunen.

Resultat av kontrollen

Granskningen genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att uppläggning av nya leverantörer fungerar bra och att de kontroller som ska göras blir korrekt utförda.

Åtgärder

Kontrollmomentet utgår från 2026 då de erforderliga kontrollerna hanteras inom arbetsuppgiften.

12. Sökande av statsbidrag

Nämnder identifierar och söker eller återsöker inte de statsbidrag som de är berättigade till vilket gör att kommunen går miste om stora belopp.

Genomförd kontroll

Analys av Uppsala kommuns mottagna EU-bidrag 2012–2024 i jämförelse med samtliga svenska kommuner.

Resultat av kontroll

Granskningen genomförd utan anmärkning. Analysen påvisar samvariation över tid med varken väsentligt högre eller lägre utfall än andra kommuner eller kommungrupper.

Åtgärder

Fortsatt arbete enligt plan vilket innebär förstärkt samordning av extern finansiering genom en dedikerad resurs på kommunledningskontoret samt fortsatt arbete i bidragsportalen.se som finansieras av kommunstyrelsen och erbjuds till samtliga förvaltningar. Kontrollmomentet utgår från 2026.

13. A. Verifikationers kvalitet

På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta leder även till lägre förtroende för kommunen.

Genomförd kontroll

Stickprovskontroll av 25 procent av alla manuellt bokförda verifikationer under perioden april 2025.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att en majoritet av verifikationerna har ett tillräckligt bra underlag.

Åtgärder

Fortsatt utskick till berörda användare med information om de verifikationer som saknar underlag en gång per månad efter periodstängning.

13. B. Anläggningsregister

På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta leder även till lägre förtroende för kommunen.

Genomförd kontroll

Kontroll av att nämndernas anläggningsregister är inventerat och uppdaterat. Stickprovskontroll om aktiverbar utgift samt rätt åsatt ekonomisk livslängd.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultatet visar att kommunens anläggningsvärde per 2024-12-31 är till 100 % inventerat enligt inkomna underlag från verksamheterna.

Åtgärder

Arbetet fortsätter med att bibehålla kvaliteten och hantera synpunkter på förbättringar. Stickprovskontroller om aktiverbar utgift samt rätt ekonomisk livslängd tas bort från kontrollmomentet 2026, då uppgifterna alltid kontrolleras när anläggningen läggs upp i systemet.

14. A. Kunskap om mutor, jäv och representation

Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.

Genomförd kontroll

Kontrollen har genomförts genom utskick av enkät till förtroendevalda i nämnder samt till chefer i kommunen.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Kommunens chefer har tillfrågats om mutor och jäv samt representation och informationssäkerhet. Bland cheferna totalt för alla förvaltningar var svarsfrekvensen 82 procent. Bland cheferna är kunskapen om regelverk kopplade till mutor och jäv samt representation och

informationssäkerhet hög. Kunskapen om vad som kan betraktas som mutor och jäv samt hur man ska agera om man utsätts, är också hög. Såvitt framgår av svaren är förekomsten av oegentligheter kopplade till mutor och jäv samt representation mycket låg.

Bland de förtroendevalda var svarsfrekvensen totalt för hela kommunen 42 procent. Även bland de förtroendevalda som svarat på enkäten är kunskapen om regelverk om mutor och jäv samt representation hög. Såvitt framgår av svaren är förekomsten av oegentligheter kopplade till mutor och jäv samt representation mycket låg

Åtgärder

Löpande utbildning och information till chefer och förtroendevalda för att säkerställa att kunskap och medvetenhet om frågorna bibehålls över tid. Utöver det behöver vikten av enkätrespons tydliggöras hos chefer och förtroendevalda för att få ett tillförlitligt underlag.

14. B. Representationsfakturor

Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.

Genomförd kontroll

Kontroll av hur många representationsfakturor som skickades åter från kontrollsteget till granskare och attestant under perioden september 2024 till mars 2025.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med anmärkning. Resultatet visar att ett antal representationsfakturor måste skickas åter för komplettering av erforderlig information eller för attest av överordnad chef enligt kommunens regler.

Åtgärder

Obligatoriska e-utbildningar för alla attestanter kommer inom snart framtid att publiceras i Lärportalen. En liknande e-utbildning kommer bli obligatorisk för alla granskare.

15. KS: Avbrott i informationsförsörjningen

Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.

Genomförd kontroll

Kontrollen genomfördes genom en enkät riktad till kontaktpersonerna/dataskyddssamordnarna i kommunstyrelsens dataskyddsnätverk. Sammanlagt 13 avdelningar varav två utgör del av stadsbyggnadsförvaltningen.

Respondenterna fick svara ja eller nej på påståendet ”Vi har i vår verksamhet övat analog beredskap”. 3 avdelningar svarade ja och 10 svarade nej.

Avdelningar som svarade ja på påståendet var gemensam service, ekonomiavdelningen och IT-avdelningen. Flera av de övriga som svarade på enkäten angav att övningar är planerade att genomföras under slutet av 2025 och i vissa fall i början av 2026. Några angav ingen tidsram för planerade övningar och en verksamhet bedömer behovet av övningar som lågt.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Även om enbart tre avdelningar har övat analog beredskap så tyder kommentarerna från övriga avdelningar på att övningar är planerade i relativ närtid vilket tyder på en positiv utveckling.

Åtgärder

Inga ytterligare åtgärder föreslås då övningar är planerade i närtid.

16. KS: Genomförande av mognadsdialog informationssäkerhet

Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta medför i sin tur risker för störningar i verksamhetens uppdrag och det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter.

Genomförd kontroll

Verksamheter under kommunstyrelsen utgörs av kommunledningskontoret och del av stadsbyggnadsförvaltningen (MEX och Strategisk planering). Kontrollen har genomförts genom att ställa en direkt fråga till representanterna för MEX och Strategisk planering i kommunstyrelsens dataskyddsnätverk. Kontrollen av verksamheter inom kommunledningskontoret har genomförts genom undersökning av status i kommunstyrelsens verksamhetsplan och uppdraget om att stärka KLK:s arbete med informationssäkerhet. Detta uppdrag inkluderar genomförande av mognadsdialogen för KLK:s ledningsgrupp.

Kommunledningskontorets ledningsgrupp genomförde den 3 oktober en workshop för riskperspektivet i mognadsdialogen. Övriga perspektiv genomförs avdelningsvis med redovisning senast 18 december. Sammanställning och resultat redovisas under Q1 2026.

Resultatet av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning då alla verksamheter under kommunstyrelsen utom en beräknas ha genomfört mognadsdialogen i slutet av 2025.

Åtgärder

Inga ytterligare åtgärder föreslås utöver det genomförande som pågår.

17. KS: Brister i informationssäkerhet

Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga IT-leveranser.

Genomförd kontroll

Kontrollen har genomförts genom att ta ut statistik ur Lärportalen för respektive avdelning som hör till kommunstyrelsen. Av de medarbetare som hör till kommunstyrelsen har 68 procent genomgått den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet. Variationen mellan avdelningarna är relativt stor där den avdelning som har flest genomförda utbildningar redovisar 94 procent och den med fåst redovisar 37 procent. Avdelningar varierar även i storlek och i förutsättningar. Vissa avdelningar genomför exempelvis utbildningen på APT-träffar i grupp då det saknas personlig digital utrustning. Samtaget ger detta utmaningar i redovisningen av statistiken. Som parentes kan nämnas att MSB i sin uppföljning av offentliga verksamheter satt 50 procent som ett gränsvärde för att uppfylla mognadsnivå som svarar mot NIS2.

Resultatet av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning då alla utom fyra verksamheter har uppnått mer än 50 procent genomförandegrad.

Åtgärder

Inga ytterligare åtgärder föreslås utöver den uppföljning som sker genom internkontrollen.

18. KS: Riskanalyser i samhällsbyggnadsprojekt

Brister i hanteringen av risker i samhällsbyggnadsprojekten kan leda till ökade kostnader och att målen för projekten inte nås.

Genomförd kontroll

Kontrollen har genomförts i två steg:

1. En kvantitativ genomgång av projektens riskregistrering i projektstyrningsverktyget Antura Projects.
2. En kvalitativ stickprovskontroll av 5 projekt där riskanalysen är från 2024 och 5 projekt där riskanalysen är från 2025.

Portföljen för samhällsbyggnadsprojekt innehåller 229 exploateringsprojekt varav 192 projekt omfattas av mark- och exploateringsavdelningens projektstyrning och därmed har ingått i kontrollen.

Resultatet av kontrollen

Granskningen är genomförd med en mindre anmärkning.

Den granskning som har genomförts visar att:

- 153 projekt har en riskanalys.
- 39 projekt saknar en riskanalys.

De 39 projekt som saknar en riskanalys fördelas enligt följande:

- 14 projekt omfattas av en riskanalys i ett annat projekt, delprojekt eller huvudprojekt.
- 4 projekt är i sent skede, entreprenadskede 2.
- 11 projekt är i avvecklingsskede.
- 10 projekt är i tidigt skede och har status ”ej startat”.

De 153 projekt som har en riskanalys fördelas enligt följande:

- 139 projekt har riskanalys genomförd under 2025.
- 14 projekt har riskanalys genomförd under 2024 eller tidigare, eller saknar datum. Samtliga dessa är projekt som ska avslutas, pausas eller omfattas av en uppdaterad riskanalys i ett huvudprojekt.

Det sammanfattande resultatet av den kvantitativa kontrollen visar att rutinen för riskhantering i Antura Projects följs i hög utsträckning. Alla projekt som är aktiva och inte är i processens allra sista skeden har riskanalyser som uppdaterats under 2025. Utöver löpande uppföljningar inom projekten genomförs som rutin två större uppföljningar per år under mars och augusti samt vid behov, till exempel vid större avvikelser, i november. Uppföljning av projektens risker ingår som en obligatorisk del i uppföljningarna.

En stickprovskontroll har genomförts av fem projekt där riskanalysen har genomförts under 2024 och för fem projekt där riskanalysen genomförts under 2025.

En öppen risk är aktuell, en stängd risk har antingen fallit ut eller är av annat skäl inte längre aktuell.

Tabell 4 Projekt där riskanalys genomförts 2024

Projektnamn	Är riskerna beskriva?	Finns det en ansvarig?	Vad påverkar risken?	Finns dokumenterade åtgärder?	Är riskerna öppna eller stängda?
Norby LSS	Ja	Nej	Tom 3st	Nej	Öppna
Uppsala Södra - KOMMUNALA DP	Ja	Ja 2st Nej 1st	Kvalitet 1st Ekonomi 1st Tid 1st	Nej	Öppna
Bredablick	Ja	Ja	Ekonomi 3st Tid 2st Tom 1st	Ja	Öppna 2st Stängda 4st
Södra Gunsta - ETAPP3	Ja	Ja 2st Nej 1st	Kvalitet 1st Tid 1st Ekonomi 1st	Nej	Öppna
Åmynningsvägen	Ja	Ja 3st Nej 1st	Kvalitet 1st Ekonomi 2st	Nej	Öppna

			Tid 1st		
--	--	--	---------	--	--

Tabell 5 Projekt där riskanalys genomförts 2025

Projektnamn	Är riskerna beskriva?	Finns det en ansvarig?	Vad påverkar risken?	Finns dokumenterade åtgärder?	Är riskerna öppna eller stängda?
Rosendal - ETAPP5	Ja	Ja	Ekonomi 5st Tid 2st Kvalitet 2st	Ja 6st Nej 3st	Öppna 7st Stängda 2st
Brillinge 2:2 och 4:4 ÅVC	Ja	Ja	Tid 2st Ekonomi 3st	Ja	Öppna 3st Stängda 2st
Ångkvarnen Skeppskajen - ETAPP2	Ja	Ja	Ekonomi 1st	Ja	Öppna
Storvreta C	Ja	Ja	Kvalitet 6st Tid 3st	Ja	Öppna 4st Stängda 5st
Kungsängens bostad - ETAPP2	Ja	Ja	Tid 2st Ekonomi 1st	Ja	Öppna 2st Stängda 1st

Stickprovet bland riskanalyser för 2024 visar inte på samma förbättring vilket förklaras av att dessa projekt i hög utsträckning inte är aktiva och riskanalyserna därmed inte har uppdaterats under innevarande år.

I stickprovskontrollen för riskanalys från 2025 har alla risker en utpekad ansvarig, alla utom en öppen risk har dokumenterade åtgärder och fyra av fem projekt har stängda risker. Detta är en klar förbättring jämfört med resultatet av 2024 års internkontroll där det konstaterades att de flesta projekten saknade dokumenterade åtgärder och att det ibland saknades en utpekad ansvarig för de dokumenterade riskerna.

Att andelen stängda risker har ökat kan tolkas som att projekten nu jobbar mer aktivt med sina risker i Antura.

Åtgärder

Utifrån resultatet från genomförd kontroll kan det konstateras att de åtgärder som vidtagits sedan förra kontrollen har gett positiva resultat. Ordinarie arbetssätt med uppföljning av projektens risker tre gånger per år säkerställer en succesivt ökande kvalitet på riskhanteringen i Antura. Ett mindre antal projekt i sent skede saknar uppdaterade risker, där återkoppling görs till ansvariga projektledare. I övrigt visar kontrollen att gällande rutiner följs. Inga nya åtgärder vidtas utifrån resultatet denna gång.

19. KS: Ekonomi per objekt och information i fastighetssystemet

Risk för att utvecklingen av kommunstyrelsens egenägda och inhyrda lokaler och bostäder hålls tillbaka på grund av det pressade ekonomiska läget. Dels krävs underhåll och att skjuta underhållet framåt riskerar att leda till ökade kostnader och mer omfattande åtgärder längre fram. Dels krävs anpassningar för att Uppsala kommun ska nå miljö- och klimatmålen.

Genomförd kontroll

Uppföljningen har gjorts genom kontroll i Fastighetssystemet, stickprov på bostadsrätter samt total genomgång av egenägt.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med anmärkning.

För bostadsrätter, genom stickprov, konstateras att alla statusbesiktningar är inlagda och att underhållsplaner går att hämta ut.

För de egenägda bostäderna och lokalerna är endast ett fåtal statusbesiktningar inlagda i Fastighetssystemet. Dock är statusbesiktningar genomförda men ännu inte registrerade i Fastighetssystemet. Kontrollen visar också på att det finns en del anmärkningar på eftersatt underhåll vilket går att härleda till seniorboenden.

Åtgärder

En prioriterad aktivitet som dels handlar om utbildning i hur man skall lägga in det i systemet för att få enhetlighet (Alla Förvaltare på lokalsidan). Dels fins en tidsplan där allt skall vara inlagt senast 31/3 2026 med uppföljning månadsvis för att följa framdriften. Ansvarig för genomförande Enhetschef Förvaltning Lokaler.

I samband med att kommunen tar över ägarskapet av Seniorboendena Prinsen och Orstenen (november 2025) kommer underhållsplaner tas fram från redan genomförda statusbesiktningar. Målet är att genomföra de mest akuta åtgärderna under 2026 och sen följa den uppsatta underhållsplanen för att vara i kapp 2030.

20. KS: Beslut enligt delegationsordning

Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende vilket innebär att beslutet är ogiltigt eller att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden. Det leder till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada.

Genomförd kontroll

Månadsvisa kontroller i form av slumpade stickprov av anmälda delegationsbeslut till kommunstyrelsen. De anmälda delegationsbeslut som slumpas fram stäms av mot aktuell delegationsordning. Eventuella felregistreringar korrigeras av

kommunsekreterarna. Verksamhet som ansvarar för felaktigt anmälda delegationsbeslut kontaktas och erbjuds stöd i hanteringen.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd med anmärkning. Totalt har 11 kontroller av delegationsbeslut anmälda till kommunstyrelsen för perioden oktober 2024 till oktober 2025 genomförts.

Sammanlagt har 50 stickprov gjorts varav 16 konstaterats vara felaktiga. Sju beslut var anmälda till fel instans, 2 beslut var anmälda med felaktig åtkomstgrupp, 6 beslut hänvisade till fel punkt i delegationsordningen och 1 beslut hade felaktig datumhantering.

De delegationsbeslut som anmälts till fel instans har anmälts till samma utskott, alternativt till kommunfullmäktige. De delegationsbeslut som hänvisade till fel punkt i delegationsordningen kan hänvisas till användandet av en tidigare version. Jämfört med förra granskningen är en större andel delegationsbeslut felaktigt anmälda, felet med att använda gamla delegationsordningar kvarstår och delegationsbeslut anmäls fortfarande felaktigt till utskott.

Åtgärder

Riktad kommunikations- och stödinsats till berörd förvaltning bör komma till rätta med felet att delegationsbeslut anmäls till utskott i stället för till nämnd, sker löpande. Stödmaterial behöver tillgängliggöras för att bistå delegater att anmäla delegationsbeslut korrekt i diariet, våren 2026.

Tydligare kommunikation till förvaltningarna när ny delegationsordningen har antagits sker löpande och bör resultera i att korrekt delegationsordning används.

21. KS: Anskaffningskostnader för exploateringar

Anskaffningskostnader för exploateringar som ackumuleras över lång tid riskerar att leda till en ökande resultatosäkerhet.

Genomförd kontroll

Kontroll har gjorts av balansposter gällande exploateringsprojekt. Balansposterna har stämts av mot beräknade försäljningsintäkter. Kontrollen har begränsats till nettoposter över 10 miljoner kronor.

Resultat av kontroll

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Samtliga granskade poster är lägre än beräknade försäljningsintäkter.

Åtgärder

Ingen åtgärd föreslås.

Bilaga 3 Riskanalys kommunstyrelsens internkontrollplan 2026

Risk	Riskbeskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Otillräcklig klimat-anpassning	Till följd av tilltagande miljö- och klimatförändringar ökar risken för bland annat extrem nederbörd, översvämningar, erosion och värmeböljor. Om kommunens verksamheter inte klimatanpassas i tillräcklig omfattning kan det leda till att verksamhet slås ut och att förtroendet för kommunen påverkas negativt.	3	4	12
Bristande informationssäkerhet	Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta i sin tur medför risker för störningar i verksamhetens uppdrag och det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter	3	3	9
Brister i hantering av höjdberedskap	Risk för att kommunens förvaltningar och bolag inte är tillräckligt beredda för hantering av höjd beredskap. Om kommunens roll inom civilt försvar inte är tydlig för medarbetarna och det saknas planer för prioriteringar och utförande av verksamheten kan det leda till att kommunen inte kan genomföra sitt uppdrag eller att kommunen inte kan agera tillräckligt snabbt. Förtroendet för kommunen påverkas negativt och det medför en risk för medborgares liv och hälsa.	3	3	9
Brister i inköp och upphandling	Brister i genomförandet av upphandling och inköp kan medföra att kommunen tvingas betala skadestånd eller upphandlingsskadeavgift. Det kan även leda till att kommunen får färre anbud eller sämre priser och tappar förtroende.	3	3	9
Cyberangrepp och bedrägerier	Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga it-leveranser.	2	4	8
Avbrott i informations-försörjningen	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	2	4	8

Underhållsskuld	Risk för att utvecklingen av kommunstyrelsens egenägda och inhyrda lokaler och bostäder hålls tillbaka på grund av det pressade ekonomiska läget. Dels krävs underhåll och att skjuta underhållet framåt riskerar att leda till ökade kostnader och mer omfattande åtgärder längre fram. Dels krävs anpassningar för att Uppsala kommun ska nå miljö- och klimatmålen.	3	2	6
Efterlevnad av delegationsordning	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter kan leda till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Det innebär att beslutet är ogiltigt eller att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte blir kända för nämnden. Det i sin tur leder till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada.	2	3	6
Röjning av sekretessbelagda uppgifter	I kommunens ekonomisystem hanteras kund- och leverantörsfakturor som innehåller personuppgifter. Bristar i processer leder till risk för att sekretessbelagda uppgifter och personuppgifter kan röjas.	2	3	6
Bristar i medvetenhet kring visselblåsning	Om kommunen inte möjliggör för egna medarbetare eller inhyrd bemanning, utifrån kännedom om och tydliga rutiner för, att kunna signalera om missförhållanden i en verksamhet utifrån nya lagkrav uppfyller kommunen inte lagen och riskerar att missa allvarliga missförhållanden.	2	3	6
Bristar i diarietföring	Bristar i diarietföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan göra det svårt att hitta information bakåt i tid vilket försvårar för insyn och eget arbete.	2	3	6
Risker i samhällsbyggnadsprojekt	Bristar i hanteringen av risker i samhällsbyggnadsprojekten kan leda till ökade kostnader och att målen för projekten inte nås.	2	3	6
Förekomst av oegentligheter	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.	2	2	4
Felaktig bokföring	På grund av slarv eller oegentligheter blir kommunen av med pengar eller får en missvisande bokföring. Detta leder även till lägre förtroende för kommunen.	2	2	4

Resultatosäkerhet pga. ackumulerade anskaffningskostnader	Anskaffningskostnader för exploateringar som ackumuleras över lång tid riskerar att leda till en ökande resultatosäkerhet	2	2	4
Bristande öppenhet i arbetsklimatet	Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat där medarbetare kan och vågar säga vad de tycker finns risk för att missförhållanden inte kommer fram, och det kan leda till olyckor och ohälsa bland såväl medarbetare som brukare och invånare. Om kommunen inte har ett öppet arbetsklimat finns även risk för oupptäckt brottslighet.	2	2	4
Brister i synpunkts-hantering	Om kommunen inte underlättar för medborgare att lämna synpunkter, ta kontakt med politiker eller involverar dem i politiska beslut blir det svårt för medborgare att påverka samhällsutvecklingen. Det leder till att kommunen går miste om underlag för verksamhetsförbättring och att förtroendet för kommunen och för demokratin påverkas negativt.	1	3	3

Riskmatris

Sannolikhet

4		Cyberangrepp och bedrägerier Avbrott i informationsförsörjningen		
3		Underhållsskuld	Brister i hantering av höjdberedskap Bristande informationssäkerhet Inköp och upphandling	Otillräcklig klimatanpassing
2		Felaktig bokföring Resultatosäkerhet Bristande öppenhet i Oegentligheter	Medvetenhet visseblåsning Delegationsordning Diarieföring Risker samhällsbyggnadsprojekt Röjning av sekretess	
1			Synpunktshantering	
	1	2	3	4

Konsekvens

Bilaga 4 Obligatoriska kontrollmoment 2026

Inför 2025 beslutade kommunstyrelsen om tre obligatoriska kontrollmoment för samtliga nämnder och kommunala bolag (KSN-2024-01631). Under våren 2025 beslutade kommunstyrelsen om ett ytterligare obligatoriskt kontrollmoment för de kommunala bolagen (KSN-2025-01243). De fyra obligatoriska kontrollmomenten från 2025 gäller fortsatt under 2026.

Respektive nämnd och bolag gör en egen riskvärdering för var och en av nedan risker, baserat på den egna verksamheten.

Obligatoriska kontrollmoment för samtliga nämnder och kommunala bolag

Informationssäkerhetsarbetet ska bidra till att kommunkoncernen kan genomföra verksamheten utan störningar samt skapa en motståndskraft och förmåga till återhämtning i de fall störningar ändå inträffar. Följande tre obligatoriska kontrollmoment hjälper oss att minska våra risker för att störningar ska uppstå och om det trots allt händer att konsekvenserna inte blir så stora.

Genomförande av övning i analog beredskap

Ett avbrott i informationsförsörjningen kan i värsta fall innebära att verksamheten inte kan genomföra produktion ens i begränsad omfattning med mindre än att ett alternativt arbetssätt används. Att minska effekten av avbrottet samt tiden för återställning och återgång till normal produktion är av största vikt.

Det finns många exempel på organisationer som blivit drabbade av cyberattacker. Coop-koncernen fick stänga stora delar av sin verksamhet på grund av ett angrepp hos deras leverantör av kassasystem. Ett senare exempel är motsvarande attack mot TietoEvery. Konsekvenserna har blivit tydliga genom medierapporteringen och handlar om stora kostnader, förlorat anseende och även information som gått permanent förlorad.

I ett flertal kommuner har verksamhetskritisk informationsförsörjning plötsligt blivit otillgänglig via ett liknande angrepp. Kalix kommun hade inte tillgång till sina it-system under lång tid. Vid ett sådant tillfälle är reservrutiner och planer till hjälp för att upprätthålla nödvändig produktion och så snart som möjligt kunna återgå till normal verksamhet.

Riskhantering är den grundläggande metoden för att hantera störningar i produktionen. I de allra flesta fall är gängse riskhantering tillräckligt. Beroende på riskens karaktär kan det dock i vissa fall krävas extraordinära åtgärder för att hantera situationer då inte ens acceptabel produktionsnivå kan upprätthållas eller kritiska resurser inte är tillgängliga. I dessa är kontinuitetshantering avgörande.

En central del av kontinuitetshantering är att i praktiken öva reservrutiner vilket också är en stark rekommendation från verksamheter som själva blivit drabbade.

1. Kontrollmoment genomförande av övning i analog beredskap

Kontroll-område	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag som beskriver hur verksamheten ska bedrivas analogt då digitala system inte är tillgängliga. Kontrollera att rutiner och planer har övats och utvärderats.

Genomförande av mognadsdialogen

Mognadsdialogen är ett uppföljningsverktyg, utvecklat av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), för att utarbeta en gemensam syn på nuläget och viktiga utvecklingsområden i det systematiska arbetet med informationssäkerhet. Nuläget skapas genom att i dialog jämföra sig med fördefinierade mognadsbeskrivningar i fyra olika mognadsnivåer. Resultatet ger en bild av nuläget i relation till framgångsrika organisationer och hur effektivt organisationen arbetar med att skydda sin information utifrån dess behov, krav och förutsättningar.

Mognadsdialogen bidrar till att:

- skapa samsyn och enas om organisationens nuläge
- identifiera och prioritera områden för utvecklings- och förbättringsarbetet
- öka insikten om vad ett systematiskt arbetssätt innebär
- öka förståelsen för vad som ingår i informationssäkerhetsarbetet
- öka insikten om vad som krävs för att öka mognaden
- öka ledningens engagemang och förmåga att leda och styra.

Verktyget lämpar sig att genomföra i workshopform och täcker sex viktiga perspektiv på arbetet med informationssäkerhet: riskhantering, informationssäkerhetsklassning, incidenthantering, upphandling, kompetensförsörjning samt uppföljning.

Mognadsdialogen bygger på SIQ Managementmodell som också Uppsala kommuns kvalitetsledning inspirerats av.

2. Kontrollmoment genomförande av mognadsdialogen

Kontroll-område	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta i sin tur medför risker för störningar i verksamhetens uppdrag och det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter.	Kontroll av att förvaltnings- respektive bolagsledningen genomfört mognadsdialogen informationssäkerhet.	Kontrollera att det finns en redovisning av utfallet från mognadsdialogen med ett tillhörande förslag på förbättringsåtgärder.

Genomförande av obligatorisk grundutbildning i informationssäkerhet

Inom Uppsala kommun hanteras stora mängder information, något som är nödvändigt för att vi ska kunna genomföra våra uppdrag. Informationen är ofta personuppgifter, sekretessreglerade uppgifter eller andra känsliga uppgifter. Alla inom Uppsala kommun har ett ansvar för att informationen hanteras på ett korrekt och säkert sätt. Därför behöver vi ha grundläggande kunskaper i hur vi arbetar säkert med information.

Uppsala kommun har tagit fram en obligatorisk grundutbildning i informationssäkerhet. Syftet med utbildningen är att stärka vår gemensamma förmåga att skydda vår information. Med anledning av det säkerhetspolitiska läget är det angeläget att alla medarbetare genomgår utbildningen så fort som möjligt.

Den obligatoriska grundutbildningen i informationssäkerhet återfinns i Lärportalen och bygger på en generell utbildning som tagits fram av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Utbildningen innehåller tio olika delar som alla tar upp olika aspekter av informationssäkerhet.

- Säkert beteende
- Lösenord
- Säkerhetskopiering
- Molntjänster
- E-post
- Sociala medier

- Granska avsändaren
- Skadlig kod
- Utanför arbetsplatsen
- När det blir fel

Utbildningen går att genomföra i grupp. Information om hur de enskilda deltagarna blir godkända finns i anslutning till utbildningen i Lärportalen.

Under 2024 och 2025 genomförs även en it-säkerhetsutbildning som syftar till att stärka medarbetarnas motståndskraft mot bedrägeriförsök och andra attacker som kan komma via e-post.

Dessa två utbildningar kompletterar varandra då grundutbildningen ger ett samlat underlag som man tar del av under 30 minuter och it-säkerhetsutbildningen bygger på löpande påminnelser under en period om tolv månader.

Det här kontrollmomentet avser deltagandet i den obligatoriska grundutbildningen i informationssäkerhet.

3. Kontrollmoment genomförande av obligatorisk grundutbildning i informationssäkerhet

Kontroll-område	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga it-leveranser.	Kontroll av att samtliga medarbetare har genomfört obligatorisk utbildning i informationssäkerhet.	Kontrollera i Lärportalen att samtliga medarbetare genomfört den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet.

Obligatoriskt kontrollmoment för samtliga kommunala bolag

Korrekta och fullständiga uppgifter registrerade hos Bolagsverket

Det är reglerat i lag och förordning vilka uppgifter som ska registreras hos Bolagsverket och hur detta ska gå till. Uppgifterna ska vara korrekta och aktuella och behöver därför uppdateras vid förändringar. Ofullständiga eller inaktuella uppgifter hos Bolagsverket kan leda till såväl rättsliga som administrativa och ekonomiska konsekvenser.

4. Kontrollmoment för bolag: korrekta och fullständiga uppgifter registrerade hos Bolagsverket

Kontroll-område	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Om information hos Bolagsverket är ofullständig eller inaktuell kan det leda till rättsliga, administrativa och ekonomiska konsekvenser. Det leder också till risk för att det kommunala bolagets trovärdighet och förtroende hos invånare, kunder, leverantörer med flera försämras.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment för kommunala bolagen</i> Kontroll av att uppgifter som ska registreras hos Bolagsverket finns registrerade där, och att uppgifterna är korrekta, aktuella och fullständiga	Kontrollera att information som ska vara registrerad hos Bolagsverket är registrerad och att den är korrekt och fullständig.